

شبکه توزیع و فروش نهاده‌های کشاورزی

www.ketabo.com

سرشناسه	: سالاری، ایرج، ۱۳۴۶ -
عنوان و نام پدیدآور	: شبکه توزیع و فروش نهاده‌های کشاورزی / تدوین ایرج سالاری؛ گروه همکاران کبری مانی، نفیسه عباسی، امید رحمن‌پور.
مشخصات نشر	: تهران: نسق، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۱۰۱ ص.: مصور.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۹۲۶۰۴-۵-۹
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: صنایع کشاورزی — مطالب گونه‌گون
موضوع	: کشاورزی — مطالب گونه‌گون
شناسه افزوده	: سمائی، کبری، ۱۳۶۳ -
شناسه افزوده	: عباسی، نفیسه، ۱۳۶۷ -
شناسه افزوده	: رحمن‌پور، امید، ۱۳۶۲ -
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۴ ش ۲ س ۵ / HD۹۰۰۰
رده بندی دیویی	: ۳۳۸/۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۹۴۰۴۵۸

انتشارات نسق

نام کتاب: شبکه توزیع و فروش نهاده‌های کشاورزی

تدوین: ایرج سالاری

گروه همکاران: کبری مانی، نفیسه عباسی، امید رحمن‌پور

ناشر: نسق

ناشر همکار: نقش مهر

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۴

تیراژ: ۱۰۰۰

قیمت: ۶۰۰۰ تومان

مدیر تولید: حسن قربانی

انتشارات نسق

تهران - شهرک غرب - بلوار خوردین - توحید یکم - پلاک ۴۵

۰۲۱-۸۸۰۷۸۶۲۲

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
مقدمه	۱
فصل اول	
سیاستها، قوانین و مقررات	۳
الف- سیاستهای اجرایی برنامه تهیه، تدارک و توزیع یارانه نهاده‌ها در وزارت جهاد کشاورزی	۳
نهاده های تولید در بخش کشاورزی	۳
۱- کود شیمیایی	۳
۲- سموم دفع آفات نباتی	۴
۳- بذور	۴
۴- داروهای دامی، واکسن دام و طیور، سموم، مواد ضد عفونی کننده و مواد بیولوژیک	۴
۵- ماشین آلات و ادوات خاص کشاورزی	۵
ب- قوانین، مقررات	۵
فصل دوم	
اهداف، اصطلاحات و تعاریف بکار رفته در این برنامه	۷
۱- اهداف	۷
۲- دامنه کاربرد	۸
۳- محدوده فرآیند	۸
۴- مسئولیت و اختیار	۸
اصطلاحات و تعاریف	۸
فصل سوم	
ساختار و فرآیند شکل گیری شبکه توزیع و فروش	۱۳
ساختار شبکه	۱۳
۱- اجزای شبکه فیزیکی تامین و توزیع نهاده	۱۴
۲- اجزای شبکه توزیع نهاده ها در بستر مجازی	۱۵
۳- شیوه تجارت در سامانه تجارت الکترونیکی نهاده ها	۱۶
۴- مزایای تجارت الکترونیکی	۱۶
۵- الزامات مبادله الکترونیکی کالا	۲۱
۶- مدیریت شبکه	۲۱
۷- نقش سیستم بانکی در شبکه	۲۲

فصل چهارم

- ضوابط ایجاد اجزای شبکه ۲۴
- ضوابط و شرایط صدور مجوز تأسیس و بهره برداری شرکتهای توزیع و فروشندگان ۲۴
- شرایط عمومی ۲۴
- شرایط اختصاصی ۲۴
- ۱- ضوابط و شرایط دریافت پروانه تأسیس شرکتهای توزیع ملی ۲۴
- ۲- ضوابط و مدارک مورد نیاز متقاضیان دریافت پروانه تأسیس فروشگاه نهاده های کشاورزی ۲۶
- ۱-۲) ضوابط و شرایط اخذ مجوز تأسیس فروشندگی نهاده کشاورزی برای عرضه آفتکشیهای نباتی ۲۸
- ۲-۲) ضوابط و شرایط اخذ مجوز تأسیس فروشندگی نهاده کشاورزی برای عرضه کود های نباتی ۲۹
- ۲-۳) ضوابط و شرایط اخذ مجوز تأسیس فروشندگی نهاده کشاورزی برای عرضه بذور اصلاح شده و نهال شناسه دار ۳۰
- ۲-۴) ضوابط و شرایط اخذ مجوز تأسیس فروشندگی نهاده کشاورزی برای عرضه ماشینهای کشاورزی ۳۱
- ۳- صدور مجوز و پروانه تأسیس ۳۲
- ۴- صدور مجوز و پروانه بهره برداری ۳۲
- ۵- ضوابط تعیین صلاحیت و صدور پروانه فعالیت اشخاص حقیقی و حقوقی ارائه دهنده خدمات فنی و مشاوره‌ای (صدور نسخه، توصیه های فنی و خدمات پس از فروش نهاده) ۳۴
- ۶- وظایف اشخاص صاحب صلاحیت خدمات مشاوره ای و فنی ۳۵
- ۷- وظایف سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی ۳۵
- ۸- وظایف موسسه صندوق مشترک استانها ۳۶
- ۹- ضوابط و مقررات ایجاد شرکت بازرسی و صدور پروانه اشتغال بکار بازرسی ۳۶
- ۱۰- رسیدگی به تخلف ۳۸
- ۱۱- سایر مقررات ۳۸

پیوست ها

- پیوست (۱): دستورالعمل شرایط و ویژگیهای انبارهای آفتکشیهای نباتی شرکت های توزیع و بخش ملی و شعب و نمایندگیهای استانی (انبار بزرگ و کوچک) ۴۱
- پیوست (۲): دستورالعمل شرایط و مقررات حمل و نقل آفتکشیهای نباتی ۴۹
- پیوست (۳): دستورالعمل شرایط و ویژگیهای انبار نگهداری کودهای نباتی و بذور اصلاح شده (انبار بزرگ و کوچک) ۵۸
- پیوست (۴): شرایط و ویژگیهای گلخانه و خزانه نگهداری نهال و گیاه ۶۳
- پیوست (۵): فرمت پروانه تأسیس و بهره برداری ۶۶
- پیوست (۶): فرمها و کاربرگ ها ۷۴
- پیوست (۷): ارجاع کار، روشهای بازرسی، رسیدگی به تخلفات و شکایات بازرسی ۹۲

پیشگفتار

کشاورزی به عنوان یکی از بخشهای مهم استراتژیک در توسعه اقتصادی کشور محسوب می‌گردد و یکی از اهداف و اولویتهای اصلی دولتها نیز، رسیدن به خودکفایی در تولید محصولات (اساسی) و حذف واردات در این بخش می‌باشد.

امروزه ارتقای بهره‌وری کشاورزی از طریق افزایش بهره‌وری سرمایه، منابع انسانی، منابع طبیعی و نهاده‌های کشاورزی تولید، به عنوان راهکاری برای رسیدن به خودکفایی و توسعه کشاورزی مطرح می‌باشد و در این میان تأمین و توزیع به موقع و قابل اطمینان نهاده‌های کشاورزی اعم از نهاده‌های مصرفی و نهاده‌های سرمایه‌ای تولید، تأثیر مثبت و مستقیمی بر بهره‌وری کشاورزی دارد. ضمن آنکه نهاده‌های مصرفی تولید (کودها، آفت‌کش‌ها، سموم و بذور) به لحاظ نقشی که در سلامت بهره‌برداران، مصرف‌کنندگان و محیط‌زیست ایفا می‌نمایند، همواره مورد توجه جدی بوده و نیازمند سیستمهای کنترلی و نظارتی قوی می‌باشند.

با ابلاغ قانون افزایش بهره‌وری و پویاتر شدن بخش خصوصی و همچنین لزوم ایجاد، بازسازی و جایگزینی شبکه خصوصی توزیع نهاده‌های کشاورزی به جای شبکه دولتی، سازمان نظام مهندسی کشاورزی ایجاد شبکه خصوصی توزیع نهاده‌های کشاورزی را در دستور کار خود قرار داد تا با راه‌اندازی سیستمهای اطلاعاتی بازار نهاده به شفافیت و اثربخشی این بازار کمک نماید.

بی تردید راه‌اندازی این شبکه می‌تواند از ورود نهاده‌های قاچاق و غیرمجاز به بازار جلوگیری به عمل آورد. همچنین، این شبکه، این امکان را برای بهره‌برداران فراهم می‌آورد تا بتوانند نهاده‌های خود را در زمان مناسب و متناسب با نوع خاک و شرایط اکولوژیکی منطقه خود در اختیار داشته باشند؛ و از طرف دیگر، نیاز بازار نیز به روشنی برای تولیدکنندگان، توزیع‌کنندگان و واردکنندگان نهاده‌ها مشخص می‌گردد.

حال که با یاری خداوند متعال و تلاش همکاران این سازمان، برنامه ایجاد شبکه تأمین و توزیع نهاده‌ها مورد استقبال صاحبان این صنعت و سیستم بانکی قرار گرفته است، امید آن می‌رود که بتوانیم شاهد پیشرفت و تحقق اهداف این شبکه در سطح ملی باشیم. ان شاء الله

محسن موحدیان عطار

رئیس سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی ج.ا.ا.

پیشگفتار مؤلف

شبکه توزیع نهاده‌های کشاورزی، اولین شبکه رسمی و معتبر در سطح کشور می‌باشد که علاوه بر ساختار فیزیکی، امکان معامله نهاده‌های کشاورزی را از طریق سامانه و یا تابلو الکترونیکی فراهم آورده است. در این سامانه انجام معاملات برخط (آنلاین) بر پایه اسناد اعتباری از طریق شبکه بانکی کشور تأیید، نگهداری، پرداخت و تضمین می‌گردد.

به عبارتی اعضای شبکه می‌توانند با رعایت ضوابط و قوانین مربوطه از اعتبارات اسنادی (LC داخلی) و سایر سرویسهای مالی برای تامین منابع مالی مورد نیاز خود استفاده نمایند.

در این شبکه خریداران و عرضه‌کنندگان برای مبادله اطلاعات پیرامون محصولات و خدمات و انجام معاملات تجاری یکدیگر را در سامانه الکترونیکی ملاقات می‌کنند. این سامانه شامل طیف گسترده‌ای از فعالیتها و تخصص‌ها از جمله امنیت، اعتماد و اعتبار در معاملات، قانون‌گذاری، مکانیزم پرداخت، چگونگی تبلیغات، کاتالوگهای الکترونیکی، حضور واسطه‌ها، عملکرد فروشگاه‌های چندرسانه‌ای و... می‌باشد.

فروشنده‌گان و مراکز عرضه نهاده‌ها پس از اخذ مجوز از موسسه صندوق مشترک استانهای سازمان نظام مهندسی کشاورزی اجازه توزیع و خرید نهاده‌های کشاورزی را طی مقررات و روش معاملات الکترونیکی در این دستورالعمل کسب می‌نمایند.

ایرج سالاری

مدیر عامل موسسه صندوق مشترک استانهای

سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی ج.ا.ا.

مقدمه

نهاده‌ها در کشاورزی مهم‌ترین متغیرهای تأثیرگذار در رانندگی تولید در واحد سطح می‌باشند. این متغیرها که هریک بنا به شرایط و نوع کشت و تولید تأثیری حداکثری را در کمیت و کیفیت محصول دارا می‌باشند در یک دامنه محدود و کنترل شده بیشترین عملکرد را ایجاد می‌نمایند. نهاده‌های کشاورزی که تنوع آن بیشمار می‌باشد از کودها، آفت‌کش‌ها، ماشین‌های کشاورزی و بذور گرفته تا میکروارگانیزم‌ها و موجودات زنده که هریک بسته به شرایط و نیاز محصول مصرف می‌گردند، به علت خطرات زیست‌محیطی استفاده بیش از حد آنها تهدیدی برای محیط زیست به‌شمار رفته، بلکه هزینه تولید کشاورزان را نیز افزایش می‌دهد. لذا تعیین توازن مناسب بین تکنولوژی به‌منظور تضمین کاربرد بی‌خطر نهاده‌ها با توجه به شرایط محلی در کشور و ایجاد زیرساخت اقتصادی به‌منظور تأمین و دسترسی مناسب و متنوع به نهاده‌های تولید تأثیر مستقیم بر ارزش افزوده محصولات کشاورزی دارد.

با توجه به سیاست‌های دولت و تکالیف قانون مبنی بر واگذاری تصدی‌های تأمین و توزیع نهاده‌های کشاورزی (ماده ۶) به تشکلهای موضوع مواد (۲) و (۵) قانون افزایش بهره‌وری، برنامه‌ریزی برای اصلاح و ساماندهی نسبت‌های واسطه بازارهای عرضه و کاهش این نسبت‌ها در بستر فیزیکی و نیز استفاده از فن‌آوری اطلاعات و بانکداری الکترونیک می‌توان حاشیه سود بازاریابی نهاده‌ها را به نفع تولیدکننده و مصرف‌کننده تغییر داد.

به‌واقع شبکه توزیع کالا همان اقدامات نگهداری، آماده‌سازی و انتقال کالا به مشتریان است که باید تحت یک مدیریت منسجم و سیستماتیک کالا در زمان و مکان مناسب جابه‌جا و در اختیار مشتریان قرار گیرد. توزیع فیزیکی کالا مستلزم برنامه‌ریزی، اجرا و کنترل جریان فیزیکی مواد اولیه و کالاهای ساخته‌شده از مبداء به مقصد نهایی می‌باشد. در شرکت‌ها، مدیران نگران هزینه توزیع فیزیکی کالا بوده و می‌خواهند این هزینه را به حداقل برسانند.

شبکه‌های توزیع، سیستم‌هایی هستند که در آن توزیع‌کنندگان و فروشندگان برای نیل به اهداف شبکه، بر یکدیگر تأثیرات متقابل دارند. بعضی از شبکه‌های توزیع از رفتارهای متقابل غیررسمی بین سازمانی تشکیل می‌شوند که دارای نظام مستحکمی نیستند. برعکس، بعضی دیگر از رفتارهای متقابل رسمی که توسط ساختارهای سازمان مستحکمی هدایت می‌شوند از نظام مستحکمی برخوردار هستند. شبکه‌های توزیع همیشه ثابت نمی‌مانند و همواره در حال تغییر می‌باشند و در هر زمان ممکن است انواع جدید واسطه‌ها و سیستم توزیع جدید ظهور کنند. لذا مؤسسات عضو شبکه باید با هم همکاری کنند. آنها باید وظایف خود را درک کرده و آن را به درستی انجام دهند. همچنین اهداف آنها باید با هم هماهنگ باشند.

امروزه تکنولوژی و فناوری اطلاعات نیز مانند خیلی حوزه‌های دیگر مدیریت به کمک شبکه‌های توزیع نیز آمده است و با تسریع جریان اطلاعات ضمن کاهش دادن گلوگاه‌های کندکننده در شبکه‌های توزیع چون فاصله سفارش تا تحویل یا پرداخت بها و حتی دریافت سفارش به ایجاد جریان روان اطلاعات و به‌دنبال آن افزایش کارایی بازار یاری رسانده است.

بر اثر رشد انفجارگونه فن آوری ارتباطات و اطلاعات، تجارت الکترونیکی در صف مقدم تحولاتی قرار گرفته که شیوه انجام فعالیت‌های بازرگانی را تغییر می‌دهد. تجارت الکترونیکی، انقلاب صنعتی قرن بیستم و بیست و یکم نامیده می‌شود که با پیدایش اینترنت به سرعت رو به پیشرفت و گسترش نهاده است. در تجارت الکترونیک اطلاعات و خدمات به کمک شبکه‌های کامپیوتری خرید و فروش و یا تبادل می‌شود. خرید و فروش می‌تواند عمده و یا خرده، کالای فیزیکی یا غیرفیزیکی و دیگر موارد بازرگانی مانند مناقصه‌ها و مزایده‌ها و یا خرید و فروش اطلاعات بین سازمان‌ها یا سازمان با افراد یا بین افراد باشد. با توجه به برنامه دولت و آزادسازی نرخ و عرضه نهاده‌های کشاورزی همانند کود و سم و همچنین لزوم ایجاد، بازسازی و جایگزینی شبکه خصوصی توزیع نهاده‌های کشاورزی به جای شبکه دولتی، سازمان نظام مهندسی کشاورزی با توجه به تکالیف مندرج در قانون افزایش بهره‌وری کشاورزی و نیز وظایف قانونی خود در صدور مجوز اجزاء و ارکان شبکه توزیع و مضافاً نظارت بر فعالیت اجزاء و توزیع کالا و نهاده‌های کشاورزی، ایجاد شبکه خصوصی توزیع نهاده‌های کشاورزی را در دو بستر فیزیکی و الکترونیکی در دستور کار خود قرار داده و با طرح موضوع در ستاد مرکزی وزارت جهاد کشاورزی تأیید و اخذ موافقت کلیه بخش‌ها و سازمان‌های وزارت نسبت به تهیه برنامه و دستورالعمل ایجاد شبکه اقدام و جهت اجرا به واحدهای ذی‌ربط ابلاغ نمود.